

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔

RISK MATRIX ตารางประเมินความเสี่ยง

โอกาสในการเกิด LIKELIHOOD

	Low	Medium	High
High	M	H	H
Medium	L	M	H
Low	L	L	M

ความรุนแรง SEVERITY

Integrity and Transparency Assessment

เทศบาลตำบลกรูด อําเภอกาญจนดิษฐ์
จังหวัดสุราษฎร์ธานี

คำนำ

เหตุการณ์ความเสียหายด้านการทุจริตเกิดแล้วจะมีผลกระทบทางลบ ซึ่งปัญหาจากสาเหตุ ต่างๆที่
ค้นหาต้นตอที่แท้จริงได้ยาก ความเสียหายจึงจำเป็นต้องคิดล่วงหน้าเสนอ การป้องกันการทุจริต คือ การแก้ปัญหา
การทุจริตที่ยั่งยืน ซึ่งเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของหัวหน้าส่วนราชการ และเป็นเจตจำนงของ ทุกองค์กรที่
ร่วมต่อต้านการทุจริตทุกรูปแบบ อันเป็นวาระเร่งด่วนของรัฐบาล การนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงการ
ทุจริตมาใช้ในองค์กร จะช่วยให้เป็นหลักประกันในระดับหนึ่งได้ว่าการดำเนินการขององค์กรจะไม่มีทุจริต
หรือในกรณีที่พบกับการทุจริตที่ไม่คาดคิด โอกาส ที่จะประสบกับปัญหาน้อยกว่าองค์กรอื่น หรือหากเกิด
ความเสียหายขึ้นก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่า องค์กรที่ไม่มีให้นำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงการทุจริต
มาใช้ เพราะได้มีการเตรียมการป้องกันล่วงหน้าไว้ โดยให้เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานประจำ ซึ่งไม่ใช่การ
เพิ่มภาระงานแต่อย่างใด เทศบาลตำบลกรูด เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มีบทบาทในการ ขับเคลื่อน
หน่วยงานภาครัฐให้บริหารงานภายใต้กรอบธรรมาภิบาล โดยการประเมินความเสี่ยงการทุจริตจะ เป็น
เครื่องมือหนึ่งในการขับเคลื่อนธรรมาภิบาลเพื่อลดปัญหาการทุจริตภาครัฐ ที่กำหนดให้ทุกส่วนราชการและ
หน่วยงานของรัฐ โดยมุ่งเน้นการสร้างธรรมาภิบาลในการ บริหารงาน และส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากทุกภาค
ส่วนในการตรวจสอบ ฝ้าระวัง เพื่อสกัดกั้นมิให้เกิดการ ทุจริตประพฤติ มิชอบได้ เทศบาลตำบลกรูด จึงได้
ดำเนินการประเมินความเสี่ยงในองค์กรขึ้น เพื่อให้ หน่วยงานมีมาตรการ ระบบหรือแนวทางในการบริหาร
จัดการความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิด การทุจริตซึ่งเป็นมาตรการป้องกันการทุจริตเชิงรุกที่มี
ประสิทธิภาพต่อไป

สำนักปลัด เทศบาลตำบลกรูด

มกราคม ๒๕๖๔

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
คำนำ.....	
๑. วัตถุประสงค์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต	๑
๒. ขั้นตอนการประเมินความเสี่ยงการทุจริต	๒
๓. ขอบเขตการประเมินความเสี่ยงการทุจริต	๓
๔. การวิเคราะห์สถานะความเสี่ยง	๓
๕. เมทริกส์ระดับความเสี่ยง	๔
๖. การประเมินการควบคุมความเสี่ยง	๖
๗. แผนบริหารความเสี่ยง	๗

กาประเมินความเสี่ยงการทุจริต ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ เทศบาลตำบลกรูด อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

๑. วัตถุประสงค์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

มาตรการป้องกันการทุจริตสามารถช่วยลดความเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตในองค์กรได้ ดังนั้น การประเมินความเสี่ยงด้านการทุจริต การออกแบบและการปฏิบัติงานตามมาตรการควบคุม ภายในที่เหมาะสมจะช่วยลดความเสี่ยงด้านการทุจริต ตลอดจนการสร้างจิตสำนึกและค่านิยมในการต่อต้าน การทุจริตให้แก่บุคลากรขององค์กรถือเป็นการป้องกันการเกิดการทุจริตในองค์กร ทั้งนี้ การนำเครื่องมือ ประเมินความเสี่ยงมาใช้ในองค์กรจะช่วยให้เป็นหลักประกันในระดับหนึ่งว่า การดำเนินการขององค์กรจะไม่มี การทุจริต หรือกรณีที่เกิดการทุจริตที่ไม่คาดคิดโอกาสที่จะประสบกับปัญหาน้อยกว่าองค์กรอื่น หรือหากเกิดความเสียหายขึ้นก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่มีการนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงมาใช้ เพราะได้มีการเตรียมการป้องกันล่วงหน้าไว้โดยให้เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานประจำ ซึ่งไม่ใช่การเพิ่มภาระ งานแต่อย่างใด

วัตถุประสงค์หลักของการประเมินความเสี่ยงการทุจริต เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐมีมาตรการ ระบบซึ่งเป็น มาตรการหรือ แนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต ซึ่งเป็น มาตรการป้องกันการทุจริตเชิงรุกที่มีประสิทธิภาพต่อไป

ตามยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วย การป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔) และการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment : ITA ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ได้กำหนดตัวชี้วัดออกเป็น ๑๐ ตัวชี้วัด ดังนี้

๑. การปฏิบัติหน้าที่
๒. การใช้งบประมาณ
๓. การใช้อำนาจ
๔. การใช้ทรัพย์สินของทางราชการ
๕. การแก้ไขปัญหาการทุจริต
๖. คุณภาพการดำเนินงาน
๗. ประสิทธิภาพการสื่อสาร
๘. การปรับปรุงระบบการทำงาน
๙. การเปิดเผยข้อมูล
๑๐. การป้องกันการทุจริต

เทศบาลตำบลกรูด ถูกกำหนดให้ประเมินตัวชี้วัดที่ ๑๐ การป้องกันการทุจริต ตัวชี้วัดย่อยที่ ๑๐.๑ การดำเนินการเพื่อป้องกันการทุจริต ข้อ ๐๓๖ การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

๒. ขั้นตอนการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

๑. การระบุความเสี่ยง

ระบุความเสี่ยง อธิบายรายละเอียด รูปแบบ พฤติการณ์ความเสี่ยงเฉพาะที่มีความเสี่ยงการ

ทุจริต

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	ประเภทความเสี่ยงการทุจริต	
	Known Factor	Unknown Factor
การใช้ทรัพย์สินของราชการเพื่อประโยชน์ธุรกิจส่วนตัว - การนำรถยนต์ของเทศบาลไปใช้ในกิจกรรมของตน นอกเหนือจากงานของเทศบาล		✓
การใช้อำนาจในการอนุมัติใช้ทรัพย์สินของราชการ - ผู้บริหารใช้อำนาจการอนุมัติใช้ทรัพย์สินของทางราชการ โดย ไม่เป็นไปตามระเบียบขั้นตอนของทางราชการ	✓	
การรับผลประโยชน์ต่างๆ (Accepting benefits) หรือสินบน - การรับของขวัญจากบุคคลอื่น เพื่อช่วยให้บุคคลนั้นได้ ผลประโยชน์จากองค์กร		✓
การทำธุรกิจกับตัวเอง (Self-dealing) เป็นคู่สัญญา (Contracts) - พนักงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างทำสัญญาซื้อ ของจากบริษัทของครอบครัวตนเองหรือบริษัทที่ตนเองมีหุ้นส่วน อยู่		✓
การทำงานพิเศษ (Outside employment or moonlighting) - การที่พนักงานไม่ทำงานที่ได้รับมอบหมายจากเทศบาลอย่าง เต็มที่ แต่เอาเวลาไปรับงานพิเศษอื่นๆ ที่อยู่นอกเหนืออำนาจ หน้าที่ ที่ได้รับมอบหมายจากหน่วยงาน		✓
การจัดซื้อจัดจ้าง - การกำหนดคุณลักษณะเฉพาะของวัสดุและครุภัณฑ์ (Specification) ที่จัดซื้อจัดจ้างให้พวกพ้องได้เปรียบหรือชนะ การประมูล - การปกปิดข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้างต่อสาธารณะ เช่น การปิด ประกาศการจัดซื้อจัดจ้าง หรือเผยแพร่ข้อมูลล่าช้า		✓ ✓

หมายเหตุ : Known Factor ความเสี่ยงที่เคยเกิดขึ้นแล้ว คาดว่าจะมีโอกาสเกิดซ้ำสูงหรือมีประวัติอยู่แล้ว
Unknown Factor ความเสี่ยงที่ไม่เคยเกิดขึ้นหรือไม่มีประวัติมาก่อน ปัจจัยความเสี่ยงที่มาจากกา
รพยากรณ์ประมาณการล่วงหน้าในอนาคต

๓. ขอบเขตการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

เทศบาลตำบลกรูด จะแบ่งความเสี่ยงออกเป็น ๓ ด้าน ดังนี้

๓.๑ ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต (เฉพาะหน่วยงานที่มีภารกิจให้บริการประชาชนอนุมัติ หรืออนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณา อนุญาต ของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘)

๓.๒ ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่ Opportunity

๓.๓ ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการ
ทรัพยากรภาครัฐ

๔. การวิเคราะห์สถานะความเสี่ยง

เป็นการวิเคราะห์โดยเริ่มจากการระบุความเสี่ยงจากกระบวนการต่างๆ อธิบายรูปแบบ พฤติกรรม เหตุการณ์ความเสี่ยงการทุจริต การวิเคราะห์ระดับความรุนแรงของผลกระทบ กับระดับความจำเป็นของการ เฝ้าระวัง และการกำหนดมาตรการ/กิจกรรม/แนวทาง ในการป้องกันความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจ ก่อให้เกิดการทุจริตในเทศบาลตำบลกรูด ที่มีประสิทธิภาพ

การระบุความเสี่ยง (Risk Identification) ประเมินความเสี่ยงการทุจริต ด้าน

ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต (เฉพาะหน่วยงานที่มีภารกิจ ให้บริการประชาชนอนุมัติ หรืออนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณา อนุญาต ของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘)

ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่ Opportunity

ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการ

ทรัพยากรภาครัฐ

เพื่อแสดงสถานะความเสี่ยงการทุจริตของแต่ละโอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต แบ่งออกเป็น

สถานะสีเขียว : ความเสี่ยงระดับต่ำ

สถานะสีเหลือง : ความเสี่ยงระดับปานกลาง และสามารถให้ความรอบคอบระมัดระวังในระหว่างปฏิบัติงาน ตามปกติควบคุมดูแลได้

สถานะสีส้ม : ความเสี่ยงระดับสูง เป็นกระบวนการที่มีผู้เกี่ยวข้องหลายคน หลายหน่วยงานภายในองค์กรมี หลายขั้นตอน จนยากต่อการควบคุมหรือไม่มีอำนาจควบคุมข้ามหน่วยงานตามหน้าที่ปกติ

สถานะสีแดง : ความเสี่ยงระดับสูง เป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับบุคคลภายนอก คนที่ไม่รู้จักไม่สามารถ ตรวจสอบชัดเจน ไม่สามารถกำกับติดตามได้อย่างใกล้ชิดหรือสม่ำเสมอ

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	เขียว	เหลือง	ส้ม	แดง
การใช้ทรัพย์สินของราชการเพื่อประโยชน์ธุรกิจส่วนตัว - การนำรถยนต์ของเทศบาลไปใช้ในกิจกรรมของตน นอกเหนือจากงานของเทศบาล	✓			
การใช้อำนาจในการอนุมัติใช้ทรัพย์สินของราชการ - ผู้บริหารใช้อำนาจการอนุมัติใช้ทรัพย์สินของทางราชการ ไม่เป็นไปตามระเบียบขั้นตอนของทางราชการ		✓		
การรับผลประโยชน์ต่างๆ (Accepting benefits) หรือสินบน - การรับของขวัญจากบุคคลอื่น เพื่อช่วยให้บุคคลนั้นได้ ผลประโยชน์จากองค์กร	✓			
การทำธุรกิจกับตัวเอง (Self-dealing) เป็นคู่สัญญา (Contracts) - พนักงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างทำสัญญาซื้อ ของจากบริษัทของครอบครัวตนเองหรือบริษัทที่ตนเองมีหุ้นส่วน อยู่	✓			
การทำงานพิเศษ (Outside employment or moonlighting) - การที่พนักงานไม่ทำงานที่ได้รับมอบหมายจากเทศบาลอย่าง เต็มที่ แต่เอาเวลาไปรับงานพิเศษอื่นๆ ที่อยู่นอกเหนืออำนาจ หน้าที่ ที่ได้รับมอบหมายจากหน่วยงาน	✓			
การจัดซื้อจัดจ้าง - การกำหนดคุณลักษณะเฉพาะของวัสดุและครุภัณฑ์ (Specification) ที่จัดซื้อจัดจ้างให้พวกพ้องได้เปรียบหรือชนะ การประมูล - การปกปิดข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้างต่อสาธารณะ เช่น การปิด ประกาศการจัดซื้อจัดจ้าง หรือเผยแพร่ข้อมูลล่าช้า	✓			

๕. เมทริกส์ระดับความเสี่ยง

ค่าความเสี่ยงรวม คิดจากระดับ ความจำเป็นของการเฝ้าระวัง คุณ ระดับความรุนแรงของผลกระทบ โดยมีเกณฑ์ดังนี้

๓.๑ ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง มีแนวทางในการพิจารณา ดังนี้

- ถ้าเป็นกิจกรรมหรือขั้นตอนหลักที่สำคัญของกระบวนการนั้นๆ (MUST) หมายถึง มีความจำเป็นสูงของการเฝ้าระวังความเสี่ยงการทุจริตที่ต้องทำการป้องกันไม่ดำเนินการไม่ได้ ค่าของ MUST คือค่าที่อยู่ในระดับ ๓ หรือ ๒

- ถ้าเป็นกิจกรรมหรือขั้นตอนรองของกระบวนการนั้นๆ (SHOULD) หมายถึง มีความจำเป็นต่ำในการเฝ้าระวังความเสี่ยงการทุจริต ค่าของ SHOULD คือ ค่าที่อยู่ในระดับ ๑

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	กิจกรรมหรือชั้นหลัก MUST	กิจกรรมหรือชั้นรอง SHOULD
การใช้อำนาจในการอนุมัติใช้ทรัพย์สินของราชการ - ผู้บริหารใช้อำนาจการอนุมัติใช้ทรัพย์สินของทางราชการไม่เป็นไปตามระเบียบขั้นตอนของทางราชการ		๑

๓.๒ ระดับความรุนแรงของผลกระทบ มีแนวทางในการพิจารณาดังนี้

- กิจกรรมหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้นเกี่ยวข้องกับ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย Stakeholders รวมถึงหน่วยงานกำกับดูแล พันธมิตร ภาคีเครือข่าย ค่าอยู่ที่ ๒ หรือ ๓
- กิจกรรมหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้นเกี่ยวข้องกับ ผลกระทบทางการเงิน รายได้ลด รายจ่ายเพิ่ม Financial ค่าอยู่ที่ ๒ หรือ ๓
- กิจกรรมหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้นผลกระทบต่อผู้ใช้บริการ กลุ่มเป้าหมาย Customer/User ค่าอยู่ที่ ๒ หรือ ๓
- กิจกรรมหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้นผลกระทบต่อกระบวนการภายใน Internal Process หรือกระทบด้านการเรียนรู้ องค์กรความรู้ Learning & Growth ค่าอยู่ที่ ๑ หรือ ๒

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	ระดับความรุนแรงของผลกระทบ
การใช้อำนาจในการอนุมัติใช้ทรัพย์สินของราชการ - ผู้บริหารใช้อำนาจการอนุมัติใช้ทรัพย์สินของทางราชการไม่เป็นไปตามระเบียบขั้นตอนของทางราชการ	๒

สรุปตารางเมทริกส์ระดับความเสี่ยง

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง	ระดับความรุนแรงของผลกระทบ	ค่าความเสี่ยงรวมความจำเป็น x ความรุนแรง
การใช้อำนาจในการอนุมัติใช้ทรัพย์สินของราชการ - ผู้บริหารใช้อำนาจการอนุมัติใช้ทรัพย์สินของทางราชการไม่เป็นไปตามระเบียบขั้นตอนของทางราชการ	๒	๒	๒

Risk Matrix

ความจำเป็นของการเฝ้าระวัง ความรุนแรงของผลกระทบ	๑	๒	๓
๓			
๒		★	
๑			

	ระดับสูงมาก	ใช้กระบวนการควบคุมภายใน + แผนบริหารความเสี่ยง
	ระดับสูง	ใช้กระบวนการควบคุมภายใน + แผนบริหารความเสี่ยง
	ระดับปานกลาง	ใช้กระบวนการควบคุมภายใน
	ระดับต่ำ	ใช้กระบวนการควบคุมภายใน
★	ความเสี่ยงเรื่องการทุจริต	

๖. การประเมินการควบคุมความเสี่ยง

เกณฑ์คุณภาพการจัดการ จะแบ่งออกเป็น ๓ ระดับ ดังนี้

ดี : จัดการได้ทันที ทุกครั้งที่เกิดความเสี่ยง ไม่กระทบถึงผู้ใช้บริการ/ผู้รับมอบผลงาน องค์กรไม่มีผลเสียหายทางการเงิน ไม่มีรายจ่ายเพิ่ม

พอใช้ : จัดการได้โดยส่วนใหญ่ มีบางครั้งยังจัดการไม่ได้ กระทบถึงผู้ใช้บริการ/ผู้รับมอบผลงาน องค์กร แต่ยอมรับได้ มีความเข้าใจ

อ่อน : จัดการไม่ได้ หรือได้เพียงบางส่วน การจัดการเพิ่มเกิดจากรายจ่าย มีผลกระทบต่อผู้ใช้บริการ/ผู้รับมอบผลงานและยอมรับไม่ได้ ไม่มีความเข้าใจ

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	คุณภาพการจัดการ	ค่าประเมินการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต		
		ค่าความเสี่ยงระดับต่ำ	ค่าความเสี่ยงระดับปานกลาง	ค่าความเสี่ยงระดับสูง
การใช้อำนาจในการอนุมัติใช้ทรัพย์สินของราชการ - ผู้บริหารใช้อำนาจการอนุมัติใช้ทรัพย์สินของทางราชการไม่เป็นไปตามระเบียบขั้นตอนของทางราชการ	พอใช้	✓		

๗. แผนบริหารความเสี่ยง

จากการประเมินความเสี่ยงการทุจริต เทศบาลตำบลกรุดจึงได้กำหนดมาตรการภายในเพื่อส่งเสริมความโปร่งใสและป้องกันการทุจริตอย่างต่อเนื่อง ประจำปี ๒๕๖๔ จำนวน ๑๐ มาตรการ

๑. มาตรการการเผยแพร่ข้อมูลต่อสาธารณะ
๒. มาตรการ กลไกในการให้ประชาชนหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน
๓. มาตรการส่งเสริมความโปร่งใสในการจัดซื้อจัดจ้าง
๔. หลักเกณฑ์ มาตรการและแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดการข้อร้องเรียน กรณีเกิดการทุจริตและประพฤตินิชอบของเจ้าหน้าที่
๕. มาตรการป้องกันการรับสินบนเพื่อป้องกันการทุจริตและประพฤตินิชอบในส่วนราชการ
๖. มาตรการจัดทำคู่มือการพัฒนาและส่งเสริมการปฏิบัติงานเพื่อป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน
๗. มาตรการตรวจสอบการใช้ดุลพินิจ
๘. มาตรการสร้างจิตสำนึกและความตระหนักในการรักษาประโยชน์สาธารณะ
๙. คู่มือการใช้ทรัพย์สินทางราชการ
๑๐. มาตรการการใช้ทรัพย์สินทางราชการ